

БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра русской литературы

Аннотация к дипломной работе
ПРОБЛЕМА САМООПРЕДЕЛЕНИЯ ЖЕНЩИНЫ
В РОМАНАХ Г. ЯХИНОЙ

ПОТОЦКАЯ
Арина Витальевна

Научный руководитель —
кандидат филологических наук,
доцент Л. Л. Авдейчик

2025

РЕФЕРАТ

Структура дипломной работы. Дипломная работа состоит из введения, 2 глав, 5 разделов, заключения, списка использованных источников, который включает 59 наименований.

Общий объем дипломной работы – 67 страниц

Ключевые слова: РОМАНЫ Г. ЯХИНОЙ; РОМАН «ЗУЛЕЙХА ОТКРЫВАЕТ ГЛАЗА»; РОМАН «ДЕТИ МОИ»; РОМАН «ЭШЕЛОН НА САМАРКАНД»; ЖЕНСКИЙ ОБРАЗ; САМООПРЕДЕЛЕНИЕ ЖЕНЩИНЫ; ГЕНДЕРНАЯ ПРОБЛЕМАТИКА В ЛИТЕРАТУРЕ.

Целью дипломной работы является выявление и анализ особенностей самоопределения женщины в романах Гузель Яхиной «Зулейха открывает глаза», «Эшелон на Самарканд» и «Дети мои».

Объектом исследования являются романы Гузель Яхиной «Зулейха открывает глаза», «Эшелон на Самарканд» и «Дети мои» в контексте проблемы женского самоопределения.

Предметом исследования выступают способы и формы репрезентации женской идентичности, стратегии самоопределения и пути обретения личностной свободы героинями романов Гузель Яхиной.

Методологической основой исследования являются труды отечественных и зарубежных литературоведов, посвященные изучению женской литературы, проблематике идентичности, исторической памяти. В работе используются культурно-исторический, биографический и сравнительно-сопоставительный методы.

Научная новизна исследования заключается в комплексном анализе проблемы самоопределения женщины в романах Гузель Яхиной «Зулейха открывает глаза», «Эшелон на Самарканд» и «Дети мои» с учетом исторического, социокультурного и психологического контекстов.

Актуальность работы обусловлена современными тенденциями развития гендерной культуры и необходимости глубокого анализа роли женщины в литературных произведениях, отражающих социальные и культурные изменения. В условиях современного общества вопросы идентичности, личностного выбора и самоутверждения женщин приобретают особую значимость, что делает изучение их образов в литературе актуальным для понимания процессов формирования гендерных ролей и ценностей.

Практическая значимость работы состоит в том, что её результаты могут быть использованы в преподавании истории русской литературы рубежа XX – XXI веков, при разработке спецкурсов по гендерной проблематике в литературе, а также для дальнейшего изучения творчества Гузель Яхиной.

Дипломная работа выполнена самостоятельно.

РЭФЕРАТ

Структура дыпломнай работы. Дыпломная работа складаецца з уступу, 2 глаў, 5 раздзелаў, заключення, спісу выкарыстаных крыніц, якіключае 59 найменняў.

Агульны аб'ём дыпломнай работы – 70 старонак.

Ключавыя словы: РАМАНЫ Г. ЯХІНАЙ; РАМАН «ЗУЛЕЙХА АДКРЫВАЕ ВОЧЫ»; РАМАН «ДЗЕЦІ МАЕ»; РАМАН «ЭШЭЛОН НА САМАРКАНД»; ЖАНОЧЫ ВОБРАЗ; САМААЗНАЧЕННЕ ЖАНЧЫНЫ; ГЕНДАРНАСЦЬ.

Мэта дыпломнай работы – выяўленне і аналіз асаблівасцей самаазначення жанчыны у раманах Гузель Яхінай «Зулейха адкрывае вочы», «Эшэлон на Самарканд» і «Дзеці мае».

Аб'ектам даследавання з'яўляюцца раманы Гузель Яхінай «Зулейха адкрывае вочы», «Эшэлон на Самарканд» і «Дзеці ма» у кантэксце праблемы жаночага самаазначення.

Прадметам даследавання ўступаюць спосабы і формы рэпрэзентацыі жаночай ідэнтычнасці, стратэгіі самаазначення і шляхі набыцця асабістай свабоды гераінь раманаў Гузель Яхінай.

Метадычнай асновай даследавання з'яўляюцца працы айчынных і замежных літаратуразнаўцаў, прысвечаныя вывучэнню жаночай літаратуры, праблематыцы ідэнтычнасці, гістарычнай памяці. У працы выкарыстоўваюцца культурна-гістарычны, біяграфічны і параўнальна-супастаўляльны метады.

Навуковая навізна даследавання заключаецца ў комплексным аналізе праблемы самаазначення жанчыны ў раманах Гузель Яхінай «Зулейха адкрывае вочы», «Эшэлон на Самарканд» і «Дзеці мае» з улікам гістарычнага, сацыякультурнага і псіхалагічнага кантэксту.

Актуальнасць работы абумоўлена сучаснымі тэндэнцыямі развіцця гендарнай культуры і неабходнасцю глыбокага аналізу ролі жанчыны ў літаратурных творах, якія адлюстроўваюць сацыяльныя і культурныя змены. Ва ўмовах сучаснага грамадства пытанні ідэнтычнасці, асабістага выбару і самасцвярджэння жанчын набываюць асаблівую значнасць, што робіць вывучэнне іх вобразаў у літаратуры актуальным для разумення працэсаў фарміравання гендэрных роляў і каштоўнасцей.

Практичная значнасць працы заключаецца ў тым, што яе вынікі могуць быць выкарыстаны ў выкладанні гісторый рускай літаратуры канца XX – пачатку XXI стагоддзяў, пры распрацоўцы спецыяльных курсаў і семінараў па гендарнай праблематыцы ў літаратуры, а таксама для далейшага вывучэння творчасці Гузель Яхінай.

Дыпломная работа выканана самастойна.

ABSTRACT

Structure of the thesis. The thesis consists of an introduction, 2 chapters, 5 sections, conclusion, list of sources used, which includes 59 titles.

The total volume of the thesis is 70 pages.

Keywords: NOVELS BY G. YAKHINA; NOVEL “ZULEIKHA OPENS HER EYES”; NOVEL “MY CHILDREN”; NOVEL “ECHELON TO SAMARKAND”; FEMALE IMAGE; SELF-DETERMINATION OF WOMEN; GENDER.

The purpose of the thesis is to identify and analyze the peculiarities of self-determination of a woman in the novels of Guzel Yakhina “Zuleikha opens her eyes”, “Echelon to Samarkand” and “My Children”.

The object of the study is Guzel Yakhina's novels “Zuleikha opens her eyes”, “Echelon to Samarkand” and “My Children” in the context of the problem of female self-determination.

The subject of the study is the ways and forms of representation of female identity, strategies of self-determination and ways of finding personal freedom by the heroines of Guzel Yakhina's novels.

The methodological basis of the study is the works of Russian and foreign literary critics devoted to the study of women's literature, the problem of identity, and historical memory. Cultural-historical, biographical and comparative methods are used in the work.

The scientific novelty of the study lies in the complex analysis of the problem of women's self-determination in Guzel Yakhina's novels “Zuleikha Opens Her Eyes”, “Echelon to Samarkand” and “My Children” taking into account historical, socio-cultural and psychological contexts.

The relevance of the work is conditioned by modern trends in the development of gender culture and the need for in-depth analysis of the role of women in literary works reflecting social and cultural changes. In the conditions of modern society, the issues of identity, personal choice and self-affirmation of women acquire special significance, which makes the study of their images in literature relevant for understanding the processes of formation of gender roles and values.

The practical significance of the work is that its results can be used in teaching the history of Russian literature of the turn of XX - XXI centuries, in the development of special courses and seminars on gender issues in literature, as well as for further study of the work of Guzel Yakhina.

The diploma work was done independently.